

Pla d'Acció

Agenda Local 21 de Manacor

AL21 Manacor

Consell de Mallorca
Departament de Cooperació Local

Ajuntament de
Manacor

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient

Pla d'Acció

Agenda Local 21 de Manacor

Ajuntament de
Manacor
2004

AL21Manacor

Agraïments:

A l'equip de coordinació del Fòrum Ciutadà: Daniel Capó, Antoni Gomila, Anneliesse Martí, Josep Martorell, Carme Mayans, Antoni Pascual, Joan Pascual, Pep Riera, Antoni Sureda i Magdalena Torres.

A les associacions de veïns de Manacor: l'Associació de Porto Cristo i Cala Anguila, la de s'Illot i Cala Morlanda, la de ses Tapareres, la de Santa Catalina i es Creuers, la de sa Torre, la de Son Fangos, la dels Molins de Fartàritx, la d'es Serralt, la de Tramuntana, la de Son Macià i s'Espinagar, la de Llevant, la d'es Convent, s'Antigor, es Tren i es Centre, la de Cales de Mallorca i la de Cala Murada.

A les entitats, associacions i ciutadans que han participat desinteressadament en el Fòrum Ciutadà de l'Agenda Local 21 de Manacor

Edició

Ajuntament de Manacor

Aquesta publicació ha estat possible gràcies a la col·laboració de:

La Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears
El Consell de Mallorca

Autors

Antònia Amengual Vich
Neus Andreu Sunyer
Llorenç Barceló Medina
Pedro Bergas Bassa
Joan Sastre Barceló

Fotografies

Ajuntament de Manacor

Assessorament lingüístic

Ajuntament de Manacor

Disseny i producció gràfica

Geo2 Impremta Gràfica

Impressió

Geo2 Impremta Gràfica

Dipòsit Legal

PM-1917-2004

ISBN

84-932032-5-4

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	5
1. PROCÉS D'ELABORACIÓ DE L'AGENDA LOCAL 21	7
1.1 Els Actors	7
1.2 Objectiu i mètode	8
2. DIAGNOSI AMBIENTAL	11
2.1 Aspectes Territorials	11
2.2 Qualitat de Vida	12
2.3 Activitat Econòmica	13
2.4 Qualitat Ambiental	14
2.5 Mobilitat i Educació Ambiental	15
3. PLA DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA	19
3.1 L'enquesta ambiental	19
3.1.1 Objectius i metodologia	19
3.1.2 Anàlisi dels resultats	20
3.2 La veu de les barriades	36
3.3 El Fòrum Ciutadà	53
3.3.1 Objectius i metodologia	53
3.3.2 L'equip de coordinació del Fòrum Ciutadà	53
3.3.3 Les comissions del Fòrum Ciutadà	54
3.3.4 Dinàmica de les reunions del Fòrum Ciutadà	56
4. PLA D'ACTUACIÓ	59
4.1 Línia Estratègica de Territori i Patrimoni	62
4.2 Línia Estratègica de Societat i Qualitat de Vida	70
4.3 Línia Estratègica d'Economia, Treball i Turisme	85
4.4 Línia Estratègica de Qualitat Ambiental	92
4.5 Línia Estratègica d'Educació Ambiental i Mobilitat	104
5. PLA DE SEGUIMENT	115
5.1 El procés de seguiment	115
5.2 Indicadors de sostenibilitat	116
5.3 Indicadors de seguiment de les accions	118
5.4 Actualització del diagnòstic	118
6. CONCLUSIONS	119

PRESENTACIÓ

L'Ajuntament de Manacor ha apostat fermament per la planificació sostenible del nostre municipi. Per això, immersos dins una dinàmica internacional de conscienciació cap a una actuació local per aconseguir uns objectius globals basats en la sostenibilitat, firmàrem la Carta d'Aalborg el dia 2 d'abril de 2001 i des d'aquell moment formam part de la Campanya de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat.

El compromís que assumírem ens ha duit a diagnosticar i posteriorment planificar de manera ordenada, diferents iniciatives a curt, mig i llarg termini, per poder garantir un desenvolupament harmònic i que permeti la convivència d'interessos socials, econòmics i ambientals. El Pla d'Acció ha de ser a partir d'ara, un document que entri a formar part de la vida quotidiana del nostre Ajuntament i de tot el municipi. Hem d'aconseguir que els objectius que aquí es plantegin siguin compartits per a tots els que treballen, viuen i gaudeixen en el nostre municipi.

La proposta que avui presentam és el fruit de la col·laboració desinteressada de ciutadans i ciutadanes. Quatre-centes han col·laborat contestant diferents enquestes, donant la seva opinió. Més de 230 persones i totes les associacions de veïns han organitzat les reunions per barriades explicant quines són les inquietuds i la realitat de cada una d'elles. Finalment cent-quatre han format part del Fòrum Ciutadà, analitzant sectorialment en primer lloc, i proposant solucions, posteriorment, sobre tots els temes que afecten diàriament el nostre municipi.

El fruit d'aquesta feina ha estat el Pla d'Acció de Manacor basat en cinc Línies Estratègiques, les mateixes que les comissions del Fòrum Ciutadà, 23 Programes, 65 accions i 163 projectes concrets que ens han de dur a assolir els objectius que els ciutadans i ciutadanes del nostre municipi s'han plantejat.

Vull acabar agraint a tots els que han fet possible que l'Agenda Local 21 de Manacor sigui a partir d'avui, una realitat. En primer lloc, a totes les persones que han col·laborat bé realitzant una enquesta o bé participant a les reunions de barriades. A tot l'equip tècnic i els funcionaris que amb la seva participació donen solvència i rigorositat a aquest document. I finalment a l'equip coordinador del Fòrum i al Fòrum Ciutadà, pel seu esforç i dedicació.

L'Agenda Local 21 de Manacor continua en la seva fase d'implantació. M'agradaria seguir comptant amb tots els membres del Fòrum i amb d'altres que s'animin a participar.

El futur de Manacor està a les mans de tots i així ho volem demostrar.

Antoni Pastor Cabrer
Batle de Manacor

Antoni Frau Sitges
Delegat de Serveis Generals
i Medi Ambient

L'any 1992, a Rio de Janeiro, va tenir lloc la Conferència de les Nacions Unides per al Medi Ambient i el Desenvolupament o Cimera de la Terra. Un dels resultats d'aquesta Cimera fou la Declaració de Rio i un Programa d'Acció que la desenvolupa anomenat Programa 21. Aquest programa aborda els problemes d'avui i també tracta de preparar el món per als desafiaments del segle XXI. Es plantegen nous reptes basats en la constatació que els recursos naturals no renovables són limitats i que no resisteixen el ritme de malbaratament actual, així com en les conseqüències en termes de desigualtat de l'actual model de desenvolupament. En el capítol 28 d'aquest programa es preveu que les autoritats locals constituïran un factor determinant per a l'assoliment dels objectius del Programa i en el seu caràcter d'autoritat més propera al poble, desenvolupen una funció molt important en l'educació i mobilització del públic a favor del desenvolupament sostenible.

Arran del Programa 21 sorgeixen les anomenades Agendes Locals 21. L'Agenda Local 21 és un model de diagnòstic i formulació de polítiques municipals de sostenibilitat. El seu propòsit és avaluar l'estat ambiental d'un municipi a fi d'engegar, amb la participació de tots els que integren la comunitat, un procés obert, creatiu i gradual de canvi vers un model sostenible que permeti trobar la dimensió òptima de la ciutat. És també un procés que exigeix una autoavaluació constant dels resultats assolits a partir de les actuacions del Pla d'Acció, a fi de determinar el grau de compliment dels objectius i reptes plantejats mitjançant un sistema d'indicadors.

L'estratègia, contràriament al que succeeix amb els valors que proclama el model socioeconòmic actualment vigent, es regeix per criteris de qualitat i no de quantitat; dita estratègia no té com a objectiu el simple creixement econòmic d'una societat, sinó la qualitat de vida de la societat. Des d'aquesta perspectiva, per tant, desenvolupament i creixement no són sinònims, ja que per al desenvolupament sostenible l'objectiu no és tenir més, sinó viure millor i més saludablement.

L'any 1994 va tenir lloc la Conferència Europea sobre Ciutats i Municipis Sostenibles, feta a Aalborg on els seus participants varen aprovar la Carta de les Ciutats i Municipis cap a la Sostenibilitat (Carta d'Aalborg). Mitjançant la signatura d'aquesta Carta, els signataris es comprometen a participar de la Campanya de Ciutats Europees Sostenibles i tractar d'arribar a un consens en el si de les seves comunitats sobre una Agenda Local 21.

Arreu del món, centenars de ciutats treballen ja en iniciatives de l'Agenda local 21. En aquest sentit, les Illes Balears també s'han volgut posar en marxa i mitjançant el Decret 123/2002 sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears s'ha regulat l'aplicació de les Agendes Local 21 en tots els municipis. En el dia d'avui el municipi de Manacor, havent firmat la Carta d'Aalborg l'any 2001, ha dut a terme un procés per elaborar l'Agenda Local 21 i aconseguir així traçar les línies bàsiques per dissenyar un municipi més sostenible.

1.1. Els actors

L'organització adoptada per a l'elaboració de l'Agenda Local 21 (AL21) ha estat la següent:

El Ple municipal. Realitza tasques d'impuls i aprovació de l'AL21.

L'equip tècnic de l'AL21. Format per tècnics del Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament de Manacor i de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears. L'equip s'encarrega de preparar tot el material necessari per al desenvolupament de cada un dels apartats de l'AL21: cerca la informació pertinent, realitza el treball de camp, coordina el procés participatiu dels ciutadans, analitza els resultats obtinguts i redacta els documents que es van generant.

La companyia de serveis ambientals Sa Vola. Realitza la diagnòstic ambiental prèvia al començament del Fòrum Ciutadà.

Ciutadans residents en el terme municipal de Manacor. Quatre-centes persones participaren en l'enquesta ambiental.

Associacions de veïns del municipi de Manacor. Tretze barriades, representades per les associacions de veïns, amb una assistència de 232 persones, exposaren la seva problemàtica, la qual fou traslladada al Fòrum Ciutadà per així poder desenvolupar projectes que hi donessin solució.

El Fòrum Ciutadà. Un Ple de 104 persones, representants dels sectors econòmics, col·lectius, associacions, o simplement persones interessades en aquest projecte de sostenibilitat, exposaren els problemes i les oportunitats que presenta el municipi, per a continuació, definir projectes que abolissin

el problema o aprofitessin l'oportunitat. Finalment, els participants acabaren prioritant aquests projectes.

Equip de coordinació del Fòrum Ciutadà. Grup format per l'equip tècnic de l'AL21 i treballadors d'altres entitats. En cada sessió de treball hi havia un coordinador per moderar el debat i un tècnic en funcions de secretari per fer constar les incidències mitjançant l'acta corresponent.

1.2. Objectiu i mètode

L'Agenda Local 21 és un sistema de gestió basat en un desenvolupament socioeconòmic més respectuós amb l'entorn. És també un sistema de gestió basat en un increment de la qualitat de vida dels habitants de la societat del municipi.

Llavors, l'objectiu d'aquest projecte és encaminar el desenvolupament del municipi de Manacor cap a la sostenibilitat. És a dir, un desenvolupament socioeconòmic que garanteixi la preservació del medi ambient i dels recursos naturals, per a què les futures generacions puguin gaudir de la mateixa qualitat de vida que té la societat actual, solament deixant l'opció oberta per a la millora d'aquestes condicions.

PROCÉS DE L'AGENDA LOCAL 21 DE MANACOR

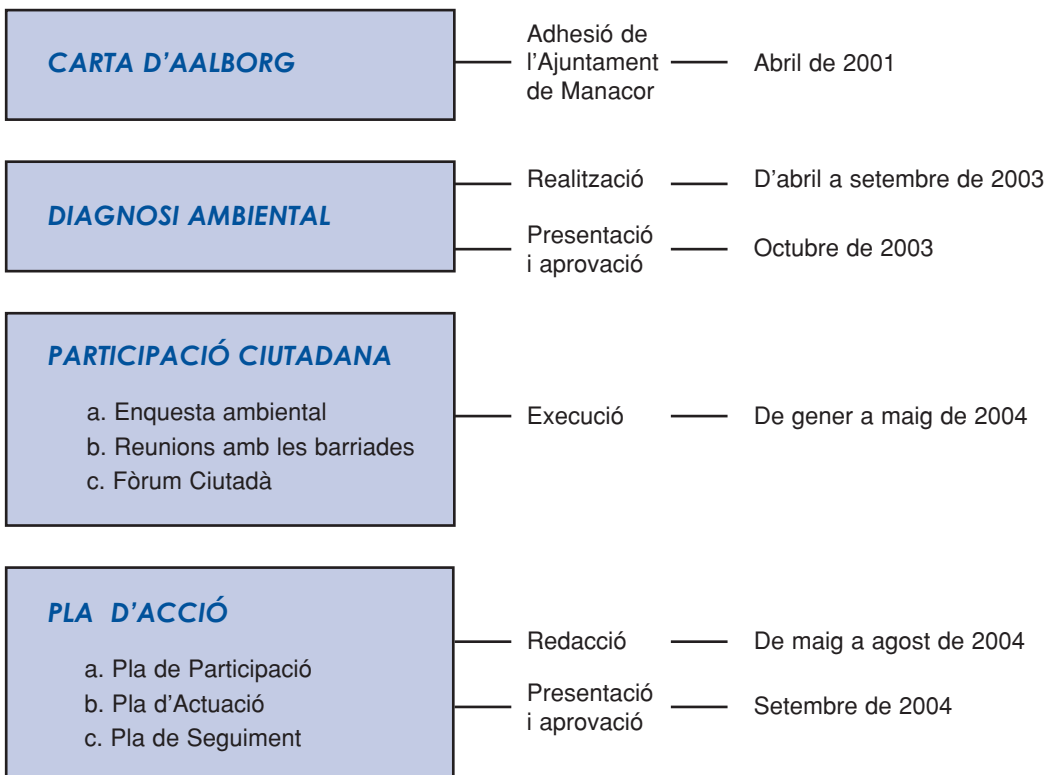

Figura 1. Procés de l'Agenda Local 21 de Manacor. S'observa la successió de passes que s'han assolit des que l'Ajuntament de Manacor signà la Carta d'Aalborg fins a la presentació del Pla d'Acció (Font: Ajuntament de Manacor).

El mètode utilitzat per a assolir aquest objectiu s'ha estructurat de la forma següent:

1. Realització de la diagnosi ambiental: duita a terme per la companyia de serveis ambientals Sa Vola. En aquest document tècnic s'analitzen els aspectes estructurals i els vectors ambientals que afecten el municipi, constatant en cada un dels apartats la situació actual, la diagnosi municipal i una diagnosi estratègica. El punt de partida de la diagnosi és la compilació de les dades objectives que disposa el municipi, per al seu posterior anàlisi.
2. L'enquesta ambiental: feta per l'equip tècnic de l'AL21 a 400 persones residents en el municipi. La informació obtinguda fa referència a qüestions sobre el nivell de satisfacció dels ciutadans respecte a diferents paràmetres ambientals, puntuació de la gestió ambiental en el municipi, el nivell de benestar social, la qualitat de l'activitat econòmica i la fluïdesa de la mobilitat.

3. Percepció de les barriades: reunions realitzades per l'equip tècnic de l'AL21 a tretze barriades del terme municipal de Manacor, representades per 232 persones provinents de les associacions de veïns. Les reunions tenien una durada d'una hora i trenta minuts. Els assistents exposaren la problemàtica de la barriada, llavors prioritzaren de forma individual els tres problemes més importants, els quals foren traslladats al Fòrum Ciutadà per així poder desenvolupar projectes que hi donessin solució.
4. El Fòrum Ciutadà: format per 104 persones. Per una banda representants de diferents grups socials, econòmics, ambientals o simplement persones interessades en l'AL21. Per altra banda, l'equip de coordinació del Fòrum del ciutadà, format per l'equip tècnic de l'AL21 i treballadors d'altres entitats. Es realitzaren fins a disset reunions. El Fòrum es va dividir en cinc comissions de treball que tractaren les temàtiques següents:
 - a. Territori, Patrimoni i Medi Ambient
 - b. Societat i Qualitat de Vida
 - c. Economia, Treball i Turisme
 - d. Qualitat Ambiental
 - e. Mobilitat i Educació Ambiental

Les tasques desenvolupades a les reunions foren les següents:

1a reunió. Exposició i debat dels problemes i oportunitats que hi ha en el municipi. Ordenació dels problemes segons siguin molt importants o importants.

2a reunió. Proposició de projectes i debat a partir dels problemes molt importants i dels problemes importants.

3a reunió. Proposició de projectes i debat a partir de les oportunitats. Priorització de tots els projectes proposats per la comissió de treball, ordenant-los en tres blocs: (A) molt prioritaris, (B) prioritaris, (C) menys prioritaris.

4a reunió. Reunió extraordinària per a les comissions que no van tenir temps de prioritzar els projectes en la tercera reunió a causa de la pluja d'idees i les extenses argumentacions sobre els diferents projectes proposats durant el debat.

5. Redacció del Pla d'Acció: Realitzat per l'equip tècnic de l'AL21. Recopilació i tractament de les dades obtingudes dels quatre punts anteriors (diagnosi ambiental, l'enquesta ambiental, percepció de les barriades i el Fòrum Ciutadà). Redacció del document final anomenat Pla d'Acció.

MÈTODE	2 0 0 3												2 0 0 4								
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	G	F	M	A	M	J	J	A	S
Diagnosi Ambiental																					
Enquesta Ambiental																					
Percepció de les barriades																					
Fòrum del ciutadà																					
Redacció del Pla d'Acció																					
Presentació del Pla d'Acció																					

Taula 1: Cronograma del mètode per a l'elaboració de l'Agenda Local 21 al municipi de Manacor (Font: Ajuntament de Manacor).

